การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ผ่านการอบรมการลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้ง ศึกษาสภาพการปลูกและการตลาดถั่วเหลือง ตลอดจนความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการลดต้นทุน การผลิตและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมการลดต้นทุน การผลิตถั่วเหลือง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ในพื้นที่ 4 อำเภอคือ อำเภอ พร้าว อำเภอแม่ริม อำเภอสันทราย และอำเภอเวียงแหง จำนวน 2,671 คน โดยเจาะจงบุคคล เป้าหมาย รวมทั้งสิ้น 190 ราย รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 43.73 ปี จบ การศึกษาขั้นประถมปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.37 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำ สวน และมีรายได้ทั้งหมดของครอบครัวเฉลี่ย 147,155 บาทต่อปี คิดเป็นรายได้จากการปลูกถั่ว เหลืองทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 29,036 บาทต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพการถือครองพื้นที่ เป็นของตนเองอยู่ระหว่าง 6-10 ไร่ ใช้แรงงานเกษตรจากคนในครัวเรือนเฉลี่ย 3.78 คน และใช้ แรงงานจากการจ้างเฉลี่ย 1.44 คน มีการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการลดค้นทุนการผลิตถั่วเหลืองจาก เพื่อนบ้านมากที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกในฤดูฝน ช่วงต้นเดือนสิงหาคมและเก็บ เกี่ยวช่วงต้นเคือนธันวาคม ในฤดูแล้งเกษตรกรจะปลูกช่วงค้นเคือนธันวาคมและเก็บเกี่ยวต้นเคือน เมษายน เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองอยู่ระหว่าง 6-10 ไร่ โดยได้ผลผลิตถั่วเหลืองทั้งหมดส่วน ใหญ่ไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ราคารับซื้อผลผลิต 11.5 บาทต่อกิโลกรัม และใช้พันธุ์เชียงใหม่ 60 เป็น พันธุ์ปลูกในอัตรา 12 กิโลกรัมต่อไร่ วิธีปลูกโดยใช้การกระทุ้งหลุม ส่วนการให้น้ำในฤดูฝนจะ อาศัยน้ำฝนตลอดฤดูกาล ในฤดูแล้งจะอาศัยน้ำจากแหล่งชลประทานโดยการให้น้ำตั้งแต่ 15-20 ครั้ง และเกษตรกรเลือกใช้ปุ๋ยเคมีทั้งหมด โดยชนิดของปุ๋ยที่ใช้คือ สูตร15-15-15 และสูตร13-13-21 ให้ จำนวน 2 ครั้งในอัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ สารเคมีฆ่าแมลงที่ใช้คือ ชนิดเมทาแลกชิว ในอัตรา 20 กรัมต่อ น้ำ 15-20 ลิตร พ่น 1 ครั้งต่อไร่ สารเคมีวัชพืชที่ใช้คือ ชนิดเมทาแลกชิว ในอัตรา 20 กรัมต่อ น้ำ 15-20 ลิตร พ่น 2 ครั้งต่อไร่ และเกษตรกรเลือกจำหน่ายผ่านทางพ่อค้าคนกลางทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบ ต้นทุนการผลิตก่อนฝึกและหลังฝึกอบรมพบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่าขลดลงในเรื่องของ การใช้ สารเคมี การใช้ปุ๋ยเกมีและกรปรับสภาพพื้นที่ก่อนปลูก

ความกิดเห็นของเกษตรกรต่อการลดต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยอย่างมาก ต่อการปลูกถั่วเหลืองโดยการลดต้นทุนการผลิต ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการปลูก โดยการลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์มีราคาแพงคุณภาพต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับดินแข็ง แมลง ศัตรูพืชเข้าทำลาย ปุ๋ยและสารเคมีราคาแพง การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ราคารับซื้อต่ำและไม่ แน่นอนโดยถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ ดังนั้น หน่วยงานทางภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องออกมาให้ คำแนะนำการคัดเมล็ดพันธุ์ดีไว้ทำพันธุ์

The purpose of this research were to study factors of socio-economic and personal of the farmer concerning cost reduction on soybean production in Chiang Mai province after training, and to study the soybean marketing as well as to study problems found from opinion of the farmer.

The sample composed of 2, 671 farmers in Praow, Mae-Rim, Sansai and Vienghang district, Chiang Mai province and qualify 190 samples were selected to collect the data, after that, questionnaires, frequency, percentage, minimum, maximum, arithmetic mean and standard deviation were used to analyze the statistical data.

From the research revealed that most of the farmer were male, average age of 43.73 year, grade 6 education, having average 5.37 family member, average income in the amount of 147,155 Bath yearly and 29,036 Bath income were from soybean production. They do farming in the area of 6-10 rais by using average 3.78 labors and temporary employ 1.44 labors. Concerning cost reduction on soybean production was from the neighbor.

The most farmers do this farming during rainy season (August-December) and off season (December-April) in the area of 6-10 rais, for each sample which can produce average 2,000 Kgs of soybean with selling rate at 11.5 Bath/Kgs. Of this, Chiang Mai 60 variety used 12 kgs/rai was mostly planted using rain or irrigation water supply (15-20 water application during dry season). For fertilization, 15-15-15 and 13-13-21 chemical fertilizer were used for 2 time at 30 kgs/rai while Crofiriphros pestiside for 1 time at 15-20 litre/rai and chemical weed Metalacsil and Paraquot were used for 1 and 2 time mixing in the ratio of 40 cc/15-20 ltr water and 120 cc/15-20 ltr. water respectively. The most farmers informed about selling their soybean to the broker and after attend training, the cost reduction on soybean production was reducted resulting from lower amount of chemical pestiside, chemical fertilizer and land scaping.

Toward opinion of the farmers, most of them agree on reduced cost for soybean production. The problem of cost reduction were from low seed quality, hard soil, high cost of chemical fertilizer and pestiside, drought, and unbalance selling cost by the broker, and the government agency should recommended good quality of seed.